

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

«ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В АСПЕКТІ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ»

"GOALS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE ASPECT OF STRENGTHENING THE NATIONAL AND INTERNATIONAL LEGAL ORDER"

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ABSTRACTS OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

27 жовтня 2023 року
October 27, 2023

Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці
Zaporizhzhia-Lviv-Odesa-Uzhgorod-Kharkiv-Chernivtsi

Рекомендовано до друку:

Вченою радою юридичного факультету Запорізького національного університету, протокол № 4 від 21.11.2023;

Вченою радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, протокол № 7 від 16.11.2023;

Вченою радою економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, протокол № 7 від 16.11.2023;

Вченою радою юридичного факультету Ужгородського національного університету, протокол № 7 від 16.11.2023;

Вченою радою юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протокол № 7 від 16.11.2023;

Вченою радою юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, протокол № 7 від 16.11.2023

Ц 23 Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 492 с.

До збірника увійшли тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку», що відбулася 27 квітня 2023 року. Співорганізаторами конференції стали юридичний факультет Запорізького національного університету, юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, економіко-правовий факультет Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, юридичний факультет Ужгородського національного університету, юридичний факультет Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та юридичний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Редколегія: Бурдін В.М., д.ю.н., проф., Вдовічен В.А., д.ю.н., проф., Коломоець Т.О., д.ю.н., проф., Лазур Я.В., д.ю.н., проф., В.О. Серьогін, д.ю.н., проф., Токарчук Л.М., д.ю.н., доц.

Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їх зміст. Тези друкуються в авторській редакції.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Бурдін Володимир Миколайович – декан юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, доктор юридичних наук, професор;

Вдовічен Віталій Анатолійович – декан юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор юридичних наук, професор;

Коломоєць Тетяна Олександрівна – декан юридичного факультету Запорізького національного університету, доктор юридичних наук, професор;

Лазур Ярослав Володимирович – декан юридичного факультету Ужгородського національного університету, доктор юридичних наук, професор;

Серьогін Віталій Олександрович – декан юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор юридичних наук, професор;

Токарчук Людмила Михайлівна – декан економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України.

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ТА БОРОТЬБА З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ ЯК ЦІЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТИ

Карвацька Світлана Богданівна,
доктор юридичних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри міжнародного
права та порівняльного правознавства
юридичного факультету
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

Строїч Марія Іванівна,
асистент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства
юридичного факультету
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

Гендерна рівність є однією з ключових цілей, без досягнення якої неможливо досягти сталого розвитку. У затвердженій резолюції ГА ООН від 25 вересня 2015 р. «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» («Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року») п'ятою ціллю визначено забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей жінок та дівчат. У п. 20 Резолюції також зазначається: «Досягнення гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок та дівчат зроблять вирішальний внесок у просування до досягнення всіх цілей та завдань...» та що «неможливо повною мірою розкрити людський потенціал і забезпечити сталий розвиток, якщо половині людства буде, як і раніше, відмовлено в усіх правах людини та можливостях» [4]. Відповідно до вказаної цілі, належить повсюдно ліквідувати всі форми дискримінації жінок і дівчаток, як то: викорінити всі форми насильства, забезпечити належне представництво жінок на рівні прийняття рішень, ліквідувати всі форми дискримінації жінок на ринку праці, а також забезпечити належний доступ до репродуктивних послуг [4].

Питання – яким є рух до цієї цілі? Наскільки ми до неї наблизилися, особливо за умов війни РФ проти України? Які конкретні виклики та завдання стоять перед українською державою у контексті досягнення гендерної рівності та подолання дискримінації?

Незважаючи на прогрес у процесі вступу України до ЄС, а також той факт, що Конституція України, національне законодавство гарантують жінкам повні соціальні, економічні та політичні права, оцінка прогресу

напрямку гендерної рівності є досить стриманою. Це пов'язано не тільки з традиційними гендерними стереотипами, що призводить до відносно уповільненої реалізації політики, відсутності фінансової підтримки відповідних державних установ, а й воєнним станом, запровадженим в Україні з початком повномасштабного вторгнення рф в Україну.

Очевидно, що повномасштабна війна рф проти України лише загострила проблему. Вже в умовах воєнного стану, у 2022 році за офіційними даними Національної поліції України, надійшло 244 381 звернення з приводу фактів домашнього насильства, що є на 40% більше, ніж у попередньому році (144 394) та на 15% більше, ніж у 2020 році (208 748) і на 41% більше, ніж у 2019 році (141 814). 2020 р. [1], а Асоціація жінок-юристок України «ЮрФем» наводить дані, що у цей період «прокуратурою було відкрито лише 3 037 кримінальних проваджень» [2].

Принцип гендерної рівності та недискримінації є прописаним у національному законодавстві (Ст. 2 Кодексу законів про працю України), у ЗУ «Про зайнятість», ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005 року, та ЗУ «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 6 вересня 2012 року). Але на сьогодні можна впевнено говорити про очевидні проблеми у контексті у сфері протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству, передовсім, у площині реагування на факти домашнього та гендерно зумовленого насильства з боку правоохоронних органів та соціальних служб, доступу постраждалих від домашнього чи сексуального насильства жінок до отримання якісної правової допомоги та справедливого ефективного правосуддя, а також проблем дискримінації жінок у сфері реалізації права на працю (розмір оплати праці, зменшення розриву в оплаті праці жінок і чоловіків тощо), права на відпочинок, щодо охорони здоров'я.

21 листопада 2022 року в Страсбурзі Європейською Асоціацією Європейська асоціація місцевої демократії (European Association for Local Democracy) було прийнято Політику гендерної рівності та боротьби з дискримінацією, яка має на меті окреслити цінності та стандарти, керувати стратегічним процесом, спрямованим на просування програми гендерної рівності відповідно до міжнародних рамок (ЄС та ООН). Ця політика відповідає політичному пріоритету Європейської Комісії: комунікація щодо «Союзу рівності: Стратегія гендерної рівності на 2020-2025» та дії МОП. Конкретними цілями Політики гендерної рівності та боротьби з дискримінацією є зміцнення спроможності, удосконалення механізмів і прогресивна політика у сферах щодо насильство над жінками та домашнє насильство, розширення політичних прав і можливостей жінок, посилення управління та підзвітності щодо прав людини та гендерної рівності шляхом удосконалення стратегічних і політичних рамок, розвиток

людського капіталу для досягнення гендерної рівності за допомогою спеціальних навчальних програм тощо. Варто наголосити, що у цьому контексті Україна здійснила ряд важливих кроків, як то: приєдналася до Міжнародної коаліції за рівну оплату праці, сформувала Національну економічну стратегію України на період до 2030 р. (щодо питання зменшення гендерного розриву в оплаті праці жінок та чоловіків). Політика також включає захист рівних прав жінок і дівчат, боротьбу з дискримінаційною практикою та боротьбу з ролями та стереотипами, які впливають на нерівність та відчуження.

Окремим блоком питань Політики є розробка правових та інституційних рамок для забезпечення правового захисту та запровадження системи підтримки жертв насильства в сім'ї, посилення багатогалузевого підходу до боротьби з насильством щодо жінок і насильством у сім'ї. Статистика демонструє, що домашнє насильство під час воєнного стану в Україні не втратило своєї актуальності, ба більше – нові умови життя в умовах війни трансформувалися у чинники, які породжують нові форми домашнього насильства. Масові випадки вчинення військовослужбовцями рф насильства щодо цивільного населення на території України вимагають відповідної правової кваліфікації, неможливості звільнення від відповідальності у випадку вчинення сексуального насильства та притягнення винних до кримінальної відповідальності. Тому факт ратифікації Стамбульської конвенції є важливим сигналом про готовність України взяти на себе відповідальність за виявлення, розслідування та запобігання сексуального насильства та домашнім насильством.

Підсумовуючи, варто наголосити, що Україна рухається у напрямку гендерної рівності, боротьби з дискримінацією та досягнення цілей сталого розвитку. Але важливо також актуалізувати застосування практики Європейського суду з прав людини та міжнародних договорів України, що стосуються захисту постраждалих від насильства гендерної дискримінації.

Список використаних джерел:

1. Змисла М. Чи втратило домашнє насильство свою актуальність в умовах воєнного стану? *Юридична газета Online*. 14 березня 2023. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chi-vtratilo-domashne-nasilstvo-svoyu-aktualnist-v-umovah-voennogo-stanu-.html> (дата звернення: 23.10.2023).
2. Кіт Х. Чи можна досягти цілей сталого розвитку без гендерної рівності? *Юридична газета Online*. 21 січня 2022. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/chi-mozhna-dosyagti-ciley-stalogo-rozvitku-bez-gendernoyi-rivnosti.html> (дата звернення: 23.10.2023).
3. ALDA. Gender Equality & Anti-Discrimination Policy. Strasbourg, 21st of November 2022 URL: <https://www.alda-europe.eu/wp-content/uploads/2022/12/GEAD-Policy.pdf> (дата звернення: 23.10.2023).